

M. Wandt, Versicherungsrecht, 5η έκδοση, 2010, εκδ. Academia Iuris (σελ. 31 + 547)

Η 5η έκδοση του συστηματικού εγχειριδίου του καθηγητή της Νομικής του Παν/μίου της Φρανκφούρτης, Manfred Wandt, ακολούθησε μόνο έξι μήνες από την προηγούμενη του 2008. Εν τούτοις είναι σημαντικά εμπλουτισμένη, καθόσον στη Γερμανία, μετά την εξ' ολοκλήρου αντικατάσταση του δικαίου της ασφαλιστικής σύμβασης (VVG) του 1908 από το νέο VVG που τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2008, ακολούθησε ένας μεγάλος αριθμός ερμηνευτικών προσπαθειών των νέων διατάξεων, και επί μέρους νομοθετικών αλλαγών. Οι μετά το νέο VVG νέες νομοθετικές αλλαγές αφορούν κυρίως τη διαμόρφωση του δικαιώματος εναντίωσης του λήπτη της ασφάλισης, το εφαρμοστέο δίκαιο στην ασφαλιστική σύμβαση μετά τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού Ρώμη I και το νόμο για τη γενετική διάγνωση. Η δομή του έργου ακολουθεί τη σύγχρονη προσέγγιση του δικαίου της ασφαλιστικής σύμβασης ως μέρος του συνολικού νομικού περιβάλλοντος της ιδιωτικής ασφάλισης με αποτέλεσμα να καταδεικνύεται η αλληλοσυσχέτιση του δικαίου αυτού προς τις ρυθμίσεις του δικαίου της ασφαλιστικής επιχείρησης, του δικαίου του διαμεσολαβωτών στην ιδιωτική ασφάλιση, αλλά και με άλλους τομείς.

Το έργο αποτελείται από δεκατέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο αφορά την γενική εισαγωγή, στην οποία εντάσσει εύστοχα τα γενικά χαρακτηριστικά της ασφάλισης, την διάκρισή της από άλλες έννοιες, τη θέση σε ισχύ του νέου VVG, την έννοια της ασφαλιστικής σύμβασης, καθώς και τις βασικές διακρίσεις μορφών ασφάλισης και ασφαλιστικών κλάδων, τις διακρίσεις σε ασφαλίσεις ποσού, ζημιών, προσώπων - μη προσώπων, ομαδικών και ατομικών ασφαλίσεων, πρωτασφαλίσεων και αντασφαλίσεων και την συμμετοχή τρίτων στην ασφαλιστική σχέση. Καθόσον το έργο δεν καταπιάνεται αποκλειστικά με το δίκαιο της ασφαλιστικής σύμβασης, στο τμήμα αυτό περιέχονται και εισαγωγικές παρατηρήσεις στο δίκαιο της εποπτείας.

Ακολούθως σκιαγραφείται η σημασία της ασφαλιστικής τεχνικής για το ασφαλιστικό δίκαιο, καθώς και θέματα ανταγωνισμού. Το τρίτο μέρος αφορά την αναγκαιότητα του VVG, την δομή και το δογματικό του υπόβαθρο, την πρόσφατη προσπάθεια εναρμόνισής του σε κοινοτικό επίπεδο, τους γενικούς όρους ασφαλιστικών συναλλαγών και την ένταξη της σύμβασης στα πλαίσια των αρχών της ελευθέριας των συμβάσεων. Στο τέταρτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας καταπιάνεται με τα περίπλοκα θέματα που συνδέονται με την σύναψη της σύμβασης (δικαίωμα εναντίωσης, ελαττώματα βουλήσεως κ.λπ.).

Το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στις βασικές έννοιες της διαμεσολάβησης στην ασφάλιση και στην επίδρασή της στην ασφαλιστική σύμβαση. Ακολουθεί ανάλυση του ασφαλιστηρίου, της διάρκειας και της λήξης της ασφαλιστικής σύμβασης. Ο πυρήνας του δικαίου της ασφαλιστικής σύμβασης, που είναι η υποχρέωση της καταβολής του ασφαλιστρού, και τα λεγόμενα συμβατικά και νόμιμα ασφαλιστικά βάρη αναλύονται στις πενήντα πυκνές νοημάτων αλλά με σαφήνεια γραμμένες σελίδες του εβδομού και όγδοου κεφαλαίου.

Ακολουθεί, στο κεφάλαιο 9, η ανάλυση της κυρίας υποχρέωσης του ασφαλιστή και των παρεπομένων υποχρεώσεών του, η ανάλυση της έννοιας του ασφαλιστικού και του ασφαλισμού συμφέροντος, καθώς και οι νομικές πτυχές της ανάληψης του ασφαλιστικού κινδύνου και των εννοιών και υποχρεώσεων που αντιμετωπίζονται κατά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου. Στο ίδιο κεφάλαιο αναφέρονται και τα ζητήματα της υποκατάστασης του ασφαλιστή που κατέβαλε ασφάλισμα στα δικαιώματα του ασφαλισμένου κατά του τρίτου υπαιτίου της ζημιάς και των περιορισμών αυτού του δικαιώματος.

Στο δωδέκατο κεφάλαιο ο συγγραφέας καταπιάνεται με τα ζητήματα ασφάλισης ζωής (θανάτου και επιβίωσης), με τα ζητήματα ασφάλισης ασθενειών και ασφάλισης υγείας και μέριμνας. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ανάλυση στην οποία προβαίνει ο συγγραφέας στην ασφάλιση ασθενειών και η οποία εν μέρει μπορεί να υποκαταστήσει την εκ του νόμου (υποχρεωτική) ασφάλιση μέριμνας (Pflegeversicherung).

Επίσης, περιλαμβάνει περιλήψεις στο τέλος κάθε υποτμήματος, στα οποία χωρίζονται τα 14 κεφάλαια. Στο τέλος παραθέτει ένα άριστα επεξεργασμένο ευρετήριο εννοιών και ένα πλήρες ευρετήριο πηγών.

Πρόκειται για μοναδικό έργο του είδους του στη γερμανική νομική φιλολογία και όχι μόνο, γιατί είναι εντελώς σύγχρονο, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό, επειδή οι μεγάλες εκσυγχρονιστικές αλλαγές στην Γερμανία, αλλά και σε όλη την Ευρώπη στο δίκαιο της ασφαλιστικής σύμβασης έγιναν τα τελευταία 14 χρόνια (από τις πρώτες σχετικές νομοθεσίες είναι η ελληνική) και συμπαγές διδακτικό, και όχι μόνο, έργο που έχει γραφεί με μεγάλη σαφήνεια, πράγμα που αποδεικνύει ότι ο συγγραφέας δεν είναι απλώς ένας άριστος νομικός, αλλά και ένας βαθύς γνώστης του ειδικού αυτού δικαίου και στοχαστής αυτού από μια ευρύτερη οπτική γωνία. Πράγματι, ο συγγραφέας εύστοχα και θεμελιωμένα καταδεικνύει το οικονομικό υπόβαθρο των νομικών κανόνων με τους οποίους καταπιάνεται και στοχεύει στην ουσία, χωρίς τα κλασικά «κλισέ» γνωστών συγγραμμάτων του χώρου αυτού. Το έργο έχει πετύχει το δύσκολο εγχείρημα της εύστοχης επιλογής του πραγματικά σημαντικού τμήματος του γερμανικού και ευρύτερα ευρωπαϊκού ασφαλιστικού δικαίου από το σύνολο της τεράστιας ύλης που σήμερα περιλαμβάνει, ιδιαίτερα στη Γερμανία. Είναι ένα πολύ εύληπτο βοήθημα και για εκείνον που θέλει να κάνει εκβάθυνση στο δίκαιο αυτό, με παραδείγματα και πίνακες προς καλύτερη κατανόηση. Στις 500 πυκνογραμμένες σελίδες ο αναγνώστης θα βρει ό,τι σημαντικό υπάρχει σήμερα στη γερμανική επιστήμη του ασφαλιστικού δικαίου που το κάνει ακόμα πιο χρήσιμο λόγω του ότι τα προ του 2008 συγγράμματα έχουν πλέον ξεπεραστεί από την ριζική αλλαγή που έφερε η εξαρχής νέα γερμανική νομοθεσία για την ασφαλιστική σύμβαση της 01.01.2008, αλλά και εν μέρει οι πολύ πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις σε κοινοτικό επίπεδο σε θέματα ασφαλιστικού δικαίου πέραν της ασφαλιστικής σύμβασης.

I. Ρόκας